

DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Aplinkos psichologija	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: dr. Dovilė Šorytė	Filosofijos fakultetas, Psichologijos institutas

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) lygmuo	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	-	Pasirenkamasis

Įgyvendinimo forma	Vykdyimo laikotarpis	Vykdyimo kalba (-os)
Auditorinė	Rudens (3, 5) semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	32	98

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
Siekiami ugdyti: žinojimą apie pagrindines aplinkos psichologijoje taikomas sąvokas ir teorijas; supratimą apie sąveikas tarp žmonių ir jų aplinkos bei aplinkos psichologijos taikymo paskirtį; gebėjimą taikyti šios srities žinias analizuojant aplinkos reikšmę individui ir aiškinant žmonių elgesį aplinkos atžvilgiu; gebėjimą rinkti, analizuoti, sisteminti ir pristatyti aplinkos psichologijos mokslo žinias.		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Žinos pagrindines aplinkos psichologijos sąvokas ir šioje srityje taikomas teorijas bei sąsajas su kitomis mokslo kryptimis.	Paskaitos (probleminis dėstymas) su vaizdo medžiagos demonstravimu, savarankiškos literatūros studijos, diskusijos	Testas raštu (atviri ir uždari klausimai) egzamino metu
Gebės paaiškinti urbanizuotos ir gamtinės aplinkos poveikį žmonių sveikatai ir gerovei, individų reagavimo į aplinką dėsningumus, žmonių elgesio aplinkos atžvilgiu psichologinius socialinius veiksnius; reflektuos savo pačių elgesį ir nuostatas aplinkos atžvilgiu, taip pat savo patyrimus skirtingose aplinkose.	Paskaitos (probleminis dėstymas) su vaizdo medžiagos demonstravimu, savarankiškos literatūros studijos, diskusijos, aktyvaus mokymo(-si) metodai	Testas raštu (atviri ir uždari klausimai) egzamino metu
Supras aplinkos psichologijos žinių praktinio taikymo galimybes; gebės vadovautis šiomis žiniomis įvairioms fizinėms vietoms analizuoti; gebės taikyti aplinkos psichologijos žinias siūlant sprendimus aplinką tausojančiam žmonių elgesiui skatinti.	Paskaitos (probleminis dėstymas) su vaizdo medžiagos demonstravimu, savarankiškos literatūros studijos, diskusijos, aktyvaus mokymo(-si) metodai	Testas raštu (atviri ir uždari klausimai) egzamino metu
Gebės rasti patikimą mokslinę literatūrą, ją analizuoti, sisteminti ir pritaikyti konkrečiai problemai spręsti; gebės pristatyti ir argumentuoti pristatomas idėjas; gebės bendradarbiauti grupėje ir atsizvelgti į kitų grupės narių požiūrius.	Darbas grupėse, tiriamieji metodai (literatūros paieška, analizė ir sintezė, intervencijos projekto ir jo pristatymo rengimas), diskusijos	Grupėje raštu parengtas intervencijos projektas ir jo pristatymas

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Įvadas į aplinkos psichologiją. Dalyko ištakos ir istorija. Šiuolaikinės tyrinėjimų kryptys ir taikomi tyrimo metodai. Sąsajos su kitomis mokslo kryptimis ir bendradarbiavimas sprendžiant realias problemas.	2		2				4	8	Savarankiškos literatūros studijos: 1 šaltinio (privalomosios literatūros sąrašė) 541–568 p.
2. Aplinkos poveikis žmogui. Urbanizuotos ir gamtinės aplinkos bei žmonių sveikatos ir gerovės sąsajos. Psichologijos žinių taikymas projektuojant pastatus. Žmogaus ryšys su gamta. Biofilijos hipotezė. Prisirišimas prie vietos. Psichologiniai klimato kaitos padariniai. Ekologinis ir klimato nerimas.	2		2				4	9	Savarankiškos literatūros studijos: 3 šaltinio 10–41 p.
3. Aplinkos suvokimas ir patyrimas. Rizikų aplinkoje suvokimo ir emocinio reagavimo į rizikas ypatumai. Kraštovaizdžių suvokimas. Žmonių reagavimas į laukinę gamtą. „Užuominų“ aplinkoje reikšmė formuojantis normatyviniam elgesiui. Klimato kaitos reiškinių (ne)suvokimas.	2		2				4	2	Savarankiškos literatūros studijos: 2 šaltinio 77–84 p.
4. Žmonių elgesys aplinkos atžvilgiu. Aplinką tausojančio elgesio samprata ir šiam elgesiui aiškinti taikomi teoriniai požiūriai. Vertybės, nuostatos, normos, įpročiai, emocijos ir kiti elgesio veiksniai. Aplinką tausojančio elgesio psichologinės „kliūtys“. Raidos perspektyva: vaikų, paauglių ir suaugusiųjų aplinkosauginių nuostatų bei elgesio kaita. Moraliniai, kultūriniai, demografiniai elgesio aplinkos atžvilgiu aspektai.	4		4				8	14	Savarankiškos literatūros studijos: 4 šaltinio 290–298 p. Taip pat bus pateikti kiti parinkti aktualūs moksliniai straipsniai nagrinėjama tema (apie 40 psl.)
5. Aplinką tausojantį elgesį skatinančios intervencijos. Į elgesio priežastis <i>versus</i> į elgesio padarinius nukreiptos intervencijos. Informacinės <i>versus</i> struktūrinės intervencijos. Sisteminis požiūris į aplinką tausojančio elgesio skatinimą. Technologijų vaidmuo skatinant aplinką tausojantį elgesį.	2		4				4	14	Savarankiškos literatūros studijos: 5 šaltinio 309–315 p. Taip pat bus pateikti kiti parinkti aktualūs moksliniai straipsniai nagrinėjama tema (apie 40 psl.)
6. Klimato kaita ir prisitaikymas prie pokyčių. (Ne)prisitaikymo prie klimato kaitos prielaidos. Psichologijos mokslo taikymas padedant žmonėms pasiruošti ir prisitaikyti prie padarinių, susijusių su klimato kaita.	2		2				4	8	Savarankiškos literatūros studijos: 6 šaltinio 9–35 p.
7. Aplinkos psichologija ir grupiniai procesai. Išteklių ir kitos socialinės dilemos. Su aplinka susiję konfliktai. Socialinio tapatumo vaidmuo aiškinant	2		0				4	3	Savarankiškos literatūros studijos: 2 šaltinio 229–237 p.

šiuos konfliktus. Bendradarbiavimą palengvinantys veiksniai.									
Pasiruošimas egzaminui								16	
Intervencijos projekto rengimas								24	
Iš viso:	16		16					32	98

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Testas raštu (jis gali būti atliekamas ir VU Elektroninių studijų ir egzaminavimo centre)	60	Sesijos metu	Testas sudarytas iš 15–20 skirtingo svorio klausimų, kurie paremti savarankiškai studijuota literatūra, paskaitų metu išdėstyta ir seminarų metu aptarta medžiaga. Klausimai atviro ir uždaro tipo. Vertinama 10-ies balų skalėje.
Grupėje raštu parengtas intervencijos projektas (12–15 tūkst. spaudos ženklų) ir jo pristatymas	40	Semestro metu	<p>Intervencijos projekto tikslas – remiantis aplinkos psichologijos žiniomis parengti intervencijos projektą, skirtą aplinką tausojančiam žmonių elgesiui skatinti arba aplinkos pritaikymui siekiant žmonių gerovės. Studentų grupės (po 2–4 narius) turės suformuluoti realią problemą, reikalaujančią sprendimų individų ar jų grupių elgesiui keisti / pokyčiams visuomenėje skatinti / žmonių sveikatai ar gerovei stiprinti. Vertinama 10-ies balų skalėje.</p> <p>Projekto vertinimo kriterijai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Projekto aprašymo struktūra aiški ir logiška, yra visos reikiamos dalys (problemos suformulavimas; tikslinės grupės aprašymas; teorinio pagrindo pateikimas; intervencijos detalizavimas); darbas yra tinkamos apimties (20% vertinimo). 2. Intervencijos pasirinkimas pagrįstas mokslinės literatūros analize ir apibendrinimu; intervencija pritaikyta konkrečiai problemai konkrečiame kontekste spręsti; pasirinktos priemonės argumentuotos ir aiškiai aprašytos / pavaizduotos; remiamasi patikimais moksliniais šaltiniais (60%). 3. Žodinio projekto pristatymo aiškumas, įdomumas, siūlomų sprendimų argumentavimas (20%). <p>Visos grupės bus prašomos pateikti, kiek prie bendro darbo prisidėjo kiekvienas jų narys.</p>

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privalomoji literatūra				
1. Gifford R.	2014	Environmental Psychology Matters	<i>Annual Review of Psychology</i> , 65, 541–579	https://doi.org/10.1146/annurev-psych-010213-115048
2. Steg L., de Groot J. I. M. (editors)	2019	Environmental Psychology: An Introduction	2st ed.	Hoboken, NJ: John Wiley & Sons
3. Clayton S., Manning C., Hodge C.	2014	Beyond Storms & Droughts: The Psychological Impacts of Climate Change		Washington, DC: American Psychological Association and ecoAmerica
4. Gifford R.	2011	The Dragons of Inaction: Psychological Barriers That Limit Climate Change Mitigation and Adaptation	<i>American Psychologist</i> , 66(4), 290–302	https://doi.org/10.1037/a0023566

5. Steg L., Vlek C.	2009	Encouraging pro-environmental behaviour: An integrative review and research agenda	<i>Journal of Environmental Psychology</i> , 29(3), 309–317	https://doi.org/10.1016/j.jenvp.2008.10.004
6. van Valkengoed A., Steg L.	2019	The psychology of climate change adaptation		Cambridge: Cambridge University Press
Papildoma literatūra				
1. Garling T., Evans G. W. (editors)	2020	Environment, cognition, and action: an integrated approach		New York: Oxford University Press
2. Devlin A. S. (editor)	2018	Environmental Psychology and Human Well-Being: Effects of Built and Natural Settings		Academic Press
3. Bechtel R., Churchman A. (editors)	2002	Handbook of environmental psychology		New York: J. Wiley
4. Kopec D.	2006	Environmental psychology for design		New York: Fairchild Publications
5. Soderholm P. (editor)	2013	Environmental Policy and Household Behaviour: Sustainability and Everyday Life		Earthscan